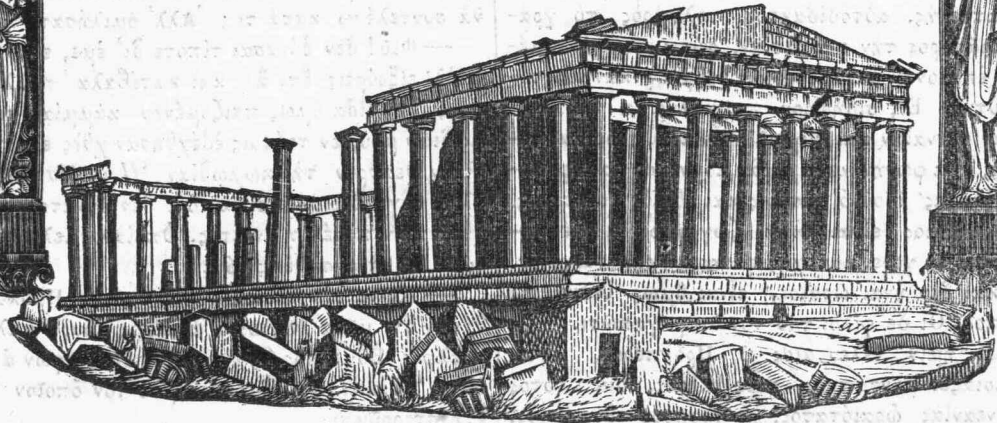

ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΕ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Φυλλιδ. 18.

Τόμος. ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 1853.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

A.

Τὸ δειπνον τοῦ χωρισμοῦ.

— Κύριοι, προτείνω πρόποσιν φανταστικὴν εἰς τὸν ἐνδοξὸν ἡμῶν Ἀμφικτύονα, τὸν πρίγκιπα Ποκιλόφ.

— Κύριοι, σὲς συνιστῶ τὸν προαγορευσάντα, Ῥαφαήλ Δεστρέ, λυρικὸν καὶ δραματικὸν ποιητὴν, ὡς ἐν πλήρῃ παρανοίᾳ εὐρισκόμενον.

— Καὶ πάλιν προτείνω τὴν πρόποσίν μου εἰς τὸν πρίγκιπα γερμίσατε τὰ ποτήριά σας.

— Ζήτω ὁ πρίγκιψ!

— Ζήτω ὁ φίλος μας;

— Ζήτω ὁ Ποκιλόφ;

— Ζήτωσαν ὄλοι!

Ἡ ὠραία αὐτὴ λογικὴ ἐσυζητεῖτο φαιδρὰν τινα ἐσπέραν τοῦ χειμῶνος τοῦ 183. μεταξὺ τῆς ἐνδεκάτης πρὸς τὸ μεσονύκτιον, περὶ τράπεζαν ἐσο-

λισμένην μετὰ πολυτελείας ὄλωσ Ἀσιατικῆς ἐν ὠραίῳ ξενοδοχείῳ τῆς ὁδοῦ Ρίβολι. Οἱ δὲ ὑποκριταὶ τῆς περιχαροῦς ταύτης σκηνῆς ἦσαν πέντε ὠραῖοι νέοι, ὧν οἱ μὲν τέσσαρες Γάλλοι τὸ γένος καὶ τὰ λοιπὰ, ὁ δὲ πέμπτος Ρώσος μὲν, ἀλλὰ μόνον τὸ γένος. Οὗτος δὲ ἦτον ἀνὴρ γενναίουψυχος, λεπτοῦ πνεύματος καὶ χαρακτήρος θελκτικωτάτου, νέος μὲν εἰσέτι, « πολλῶν δ' ἀνδρῶν ἰδὼν ἄστυα καὶ νόον γνοῦς» πρὸς δὲ τοῖς πολλοῖς αὐτοῦ πλεονεκῆμασι ἐκέκτητο καὶ τὴν ἐλευθεριότητα ὡς καταστρέφων ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ οὐχὶ εὐτελῆ εἰσοδήματα.

Ὁ πρίγκιψ λοιπὸν Ποκιλόφ ἦλθεν εἰς Πηρισίους νὰ διατρέψῃ κατὰ τὴν ἀποκρέω, τὴν δ' ἐπαύριον τῆς ἐστιάσεως ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Ρωσίαν, ἢ ἐπιθυμία τῆς ὁποίας τὸν ἐφλεγεν, καὶ τοῖς εὐρισκόμενον ἐν μέσῳ τῶν γοητευτικῶν Παρισίων ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ὅτι ὁ οὐρανὸς τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως ἔχει ἐλκτικὴν πολλὰκις ἀκαταμάχητον. Εἰς Πηρισίους ὁ πρίγκιψ ἔλαμψε πολλοὺς

φίλους ἢ μάλλον πολλοὺς συντρόφους τῶν ἡδονῶν του, ἀλλὰ μόνον τέσσαρες ἐξεῖχον ἐπὶ εἰλικρινεῖ φίλια, καὶ ἰδοὺ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν διαβατηρίων.

Ραφαήλ, ὁ ποιητὴς, νέος εἰκοσαετής, γλυκὺς καὶ εὐρωστος, ἀναστήματος μετρίου, ξανθὸς μεταξώδους κόμης, ὀφθαλμῶν γαλανῶν γλυκυτάτων ἐπὶ τὸ μελαγχολικώτερον κλινόντων, στόματος ὡς ῥόδον τρισχιδές, τέλος μὲ χεῖρας κανονικοτάτας.

Γιλβέρτης, ἡ προσωποποίησις τῆς ἱστορίας, νέος δεκαοκταετής, αὐτοδίδακτος, τολμηρὸς τὸ γράφειν, διάπτωρος τὴν φαντασίαν, φύσει πεπρωικισμένος μὲ ἐπιμονὴν δυναμένην νὰ κουράσῃ καὶ τὴν τύχην αὐτήν. Εἰς σιδήρειον περικάλυμμα κρύπτει καρδίαν γενναίαν καὶ εὐγενῆ· εἶναι ὑψηλὸς καὶ εὐρωστος, ἔχει φωνὴν μὲν ἠχηράν, κόμην δὲ καὶ ὀφθαλμοὺς μέλανας· ἰδοὺ ὁ φυσικὸς καὶ ἠθικὸς Γιλβέρτης.

Ὁ Ὀβίδιος εἶναι ἅμα ζωγράφος καὶ ἐρμολύπος καὶ ἐν γένει κάτοχος πάσης μὴ καλλιτεχνίας.

Ἄν καὶ δὲν ἦναι ὠραῖος, εἶναι ὅμως θελκτικὸς ἄνθρωπος. Οἱ δὲ φίλοι του τὸν ὑπεραγαπῶσι.

Μένει ἡμῖν τελευταῖος ὁ Πρόσπερος, ὅστις δὲν ὁμοιάζει παντάπασι τοὺς ἄλλους, διότι οὗτος εἶναι νεανίας ὠραιότατος, μὲ τρόπους εὐγενικοὺς, πλούτου μεγίστου κάτοχος, ἀλλὰ δυστυχῶς εἰς οὐδὲν ἐχρήσατο αὐτῷ καὶ διὰ τοῦτο ἔμεινεν ἐν ἀργίᾳ· τοῦτο δὲ τὸν καθίστα δυστυχῆ, διότι δὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰς οὐδεμίαν ἐμβριθῆ ἑνασχόλησιν, ἥτις εἶναι τὸ μόνον ἀντιφάρμακον τῆς καρδίας. Ὁ Πρόσπερος εἶναι ἐξ ἐκείνων εἰς οὓς ἡ ἡμέρα εἶναι εἰς αἰῶν.

Μετά τινας στιγμὰς σιωπῆς προξενειθείσης ἐκ τῆς ἐμφανίσως παροψίδος πλακούντων, ὁ Ποκίλοφ ἔπαναλαμβάνει.

— Φίλοι μου, ἀγαπητοί μου φίλοι, αὔριον σὰς ἀφίνω, τὸ ἤξεύρετε. Τὸ δεῖπνον τοῦτο εἶναι τὸ τελευταῖον ἐξ ὧσων δεῖπνῶμεν ὁμοῦ, ἡ ζωὴ ἔχει τόσας μεταβολάς! Ἄν μὲ πιστεύετε, θὰ φυλάξῃ ἕκαστος τὸ δικαιολόγημά του, ἕως τὴν ὥραν τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Μὲ καταλαμβάνετε, δὲν εἶναι ἀληθές; Ἀργότερα, ὅταν θὰ ἐνθυμώμεθα σεῖς μὲν ἐμὲ, ἐγὼ δὲ σὰς, θὰ ἔχομεν ἰδέαν συγκεχυμένην τῶν στιγμῶν, ἀς διήλθομεν ὁμοῦ. Καὶ τοῦτο θὰ μᾶς ἦναι ὀχληρόν.

— Πιστοὶ καὶ καλοὶ μου φίλοι, εἶπεν ὁ Ραφαήλ, πάντοτε ὀλίγον ἀσυλλογίστως, ἀλλὰ ζωηρῶς συναισθανθεὶς δ, τι πρὸ ὀλίγου εἶπεν ὁ Παῦλος· ὁ ἀγαπητός μου, Παῦλος εἶπεν ἀληθεῖαν! συλλογισθεῖτε ὅτι αὔριον κατὰ τὴν ἰδίαν ὥραν θὰ ἦνε πολὺ μακρὰν ἡμῶν αὐτὸς, ἡ ψυχὴ τῆς ἐνώσεώς μας· τῇ ἀληθείᾳ, ἡ ἰδέα αὕτη μὲ λυπεῖ τὰ μέγιστα.

— Τοῦτο μὴ σὰς λυπῆ, ἀκριβοί μου σύντροφοι, διότι μετὰ ἐν ἔτος θὰ ἐπιστρέψω εἰς Παρισίους. Σήμερον ἔχομεν 27 Φεβρουαρίου, λοιπὸν τὴν ἐρχομένην ἀποκρέω θὰ μὲ ἐπανιδῆτε.

— Ἐν ἔτος, παρετήρησεν ὁ Πρόσπερος, εἶναι εἰς αἰῶν.

— Καὶ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ ἦναι ἀπέραντον δι' ἐμὲ, εἶπεν ὁ Ὀβίδιος.

— Ἐν ἔτος, ἐπρόσθεσεν ὁ Γιλβέρτης; θὰ ἀποθάνω ἕως τότε ἀπὸ ἀνυπομονησίαν.

— Εἰς τὴν διανοίαν μου, ἐστέναξεν ὁ Ραφαήλ, τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι αἰωνιότης.

— Ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, κύριοι, ποίαν αἰτίαν ἔχετε ὥστε τὸ ἔτος τοῦτο νὰ σὰς φαίνεται τόσον ἐκτεταμένον; Ἄς ἴδωμεν, στενοχωρεῖται τις ἐξ ὑμῶν ἀπὸ χρήματα; ὁμιλήσατε· ἢ εἶναι ἄλλη αἰτία; δύναμαι νὰ συντελέσω κατὰ τι; Ἄλλ' ὁμιλήσατε λοιπὸν.

— Φεῦ! δὲν δύνασαι τίποτε δι' ἐμὲ, εἶπεν ὁ Ραφαήλ· εἰξεύρεις ὅτι ἂν καὶ κατέβαλα πολλοὺς κόπους, δὲν εἶδα ὅμως παιζομένην κάμμιαν τῶν κωμωδιῶν μου, ἐν τούτοις ἐδέχθησαν χθὲς εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον τὴν κωμωδίαν Ἡ φιλόσοφος γυνὴ· ἀλλὰ συγχρόνως μὲ εἶπαν ὅτι δὲν δύναται νὰ παιχθῇ πρὶν παρέλθῃ ἐν ἔτος. Ὅποιαν μελαγχολικὴν ζῶην θὰ περάσω ἕως τότε!

— Κρίνε τὴν ἀνυπομονησίαν μου, Παῦλε, μανθάνων ὅτι μετὰ ἐν ἔτος ὁ ἀδελφός μου, ὁ καλός μου ἀδελφὸς Ἐδμόνδος θὰ ἦναι ἐδῶ, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Νέαν Ἰόρκην. Ὁ Ἐδμόνδος μου τὸν ὅποιον ἔνδεκα ἔτη στεροῦμαι.

— Καὶ τότε ὅποια χαρά! δὲν εἶναι οὕτω Γιλβέρτης; εἶπεν ὁ πρίγκιψ.

— Φαντασθῆτε διὰ μίαν στιγμὴν τί εἶναι νὰ ἀγαπᾷ τις, νὰ ἀγαπᾶται καὶ ἐν ἔτος νὰ περιμένη ὅσῳ νὰ νυμφευθῇ τὴν ἡγαπημένην του. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην εἶμαι ἐγώ, κύριοι· οἱ γονεῖς τῆς ὠραίας Βλανδίνης μου μὲ ἐδέχθησαν γαμβρόν τῶν· ἀλλὰ οἰκογενειακαὶ ὑποθέσεις ἀναβάλλουν τὸν γάμον ἐπὶ ἐν ἔτος.

— Καὶ σὺ, Πρόσπερε, διατὶ ἐπιθυμεῖς τόσον τὸν προσεχῆ χειμῶνα;

— Ἐγώ; διὰ νὰ λέγω « ἐπέρασα ἐν ἔτος, » αἱ ἡμέραι εἶναι τόσον μεγάλαι!

— Κύριοι, ἀνέκραξεν ὁ πρίγκιψ γελῶν ἐσωτερικῶς ἕνεκα ἰδέας αἰφνιδίως ἀναφύσεως ἐν τῷ πνεύματί του, ἀς πῶμεν!

— Ἄλλ' ἢ πρὸ ὀλίγου συμβουλή;

— Λησμονήσατέ τὴν καὶ πῖετε. Κράτει, ἰδοὺ παλαιοὶ οἶνοι τῆς Ἰσπανίας κάτοχοι πολλῶν ἀρετῶν. Ἐμπρός, τὰ ποτήριά σας, καὶ διὰ τοῦ οἴνου διαλύσατε τοὺς μελαγχολικοὺς σας συλλογισμούς. Φίλοι μου, ἡ ἠθικὴ ζωὴ εἶναι μελαγχολικὴ, εὐτυχὴς λοιπὸν ὁ βρεμβάζων ἐνῶ ἐργηγορεῖ, οὗτος, πιστεύσατέ με, εἶναι σοφός. Τὸ ἀπολαμβάνειν εἶναι τὸ ζῆν, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ζωῆς ταύτης ἡ ἡδονή. Ἄς ἀπολαύσωμεν λοιπὸν τὴν ἡδονὴν μέχρι μανίας, διότι οἱ σοφώτεροι εἶναι οἱ πλέον ἀνόητοι!

— Καλὰ λέγει, ἀς πῶμεν!

Ἐνῶ δὲ δύο ὠραι ἐσήμαινον, μόνος ὁ πρίγκιψ ἰστάμενος ὡς ὁ Διόνυσος ἐπεσκόπει μὲ βλέμμα φαιδρὸν τὰ θύματά του, τοὺς τέσσαρας δηλαδὴ συμπτώτας του, κοιμωμένους θορυβωδῶς εἰς θέσεις ἀλοκότους.

— Καλὰ τοὺς ἔχω! εἶπε, καὶ μειδιάμα χαρᾶς διεχύθη ἐπὶ τῶν χειλέων του.

Ἐξακοσίας Λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων.

Εἴκοσι καὶ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰς νυκτικὰς ταύτας σκηναί, ταχυδρομικὴ τις ἄμαξα, ἀξιοπαρατήρητος διὰ τὸ μέγεθος τῆς κατασκευῆς καὶ προσεκτικῶς κεκλισμένη ἐξώθεν διὰ κλείθρων, ἐστάματτησεν ἔμπροσθεν τοῦ ξενοδοχείου τῆς πόλεως Σαφράτης, εἰς τὴν ἐπαρχίαν οὐσης τοῦ Σαρατόρ, μεταξὺ τοῦ Δὸν καὶ τοῦ Βόλγα.

Πρὸ τινων ὥρων ἄλλη Ταχυδρομικὴ ἄμαξα εἶχε φθάσει εἰς τὸ αὐτὸ ξενοδοχεῖον, ἄνθρωπος δέ τις ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ τρόπων ἐπιτετηθευμένων ἀπέβη ταύτης, ὅστις δώσας πρὶν διαταγὰς, ἐστηρίχθη ἐπὶ τινος παραθύρου, ἅμα δὲ παρατηρήσας στᾶσαν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὴν δευτέραν ἄμαξαν, ἄφησε τὴν θέσιν του καὶ ἔσπευσε νὰ ἀνοίξῃ ὁ ἴδιος τὴν διὰ κλείθρων κεκλισμένην θύραν. Τέσσαρες τότε νέοι ἐπήδησαν κάτω, καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸν ἀποφυλακίζοντα αὐτοὺς ἀπὸ τὴν περιοδικὴν ταύτην φυλακὴν, ἔγειναν μανιακοὶ, κραυγάζοντες ταυτοχρόνως.

- Ἄνανδρε!
- Θὰ κτυπηθῶμεν.
- Οὐτιδανὲ Κοζάκε.
- Στάσου! ὑπερασπίσου ἐκαυτὸν!
- Ἔ! κύριοι, ὀλίγην ὑπομονήν, τοῖς ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος μὲ ἀπάθειαν· μὴ παρέχετε ἑαυτοὺς θέαμα εἰς τὸν ὄχλον καὶ ἀκολουθεῖτέ με.

Ἀνεγνώρισας βεβαίως, ὡ ἀναγνώστα, τοὺς τέσσαρας φίλους τῆς χθесινῆς ἐσπέρας, οἵτινες μὲ ὀδόντας τρίζοντας δι' ἀργήν, μὲ χεῖρας συνεσφιγμένας δι' ἔφρσιν πρὸς ἐκδίκησιν, ἠκολούθησαν τὸν Ποκιλόφ εἰς αἴθουσαν συνεσκευασμένην κατὰ τὸν Παρισινὸν μᾶλλον ἢ Ἀγγλικὸν τρόπον, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας τράπεζα πολυτελῶς παρατεθειμένη ἴστατο ὡς φρούριον καθ' οὗ ἐμελλε νὰ ἐκχυθῇ θυμὸς οὐχὶ καρδίας ἀλλὰ στομάχου.

— Κύριοι, εἶπεν ὁ πρίγκιψ, καταδεχθῆτε νὰ λάβετε θέσιν, καὶ μὴ θελήσετε νὰ μὲ φονεύσῃτε νῆστιν.

- Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ θαρρῶ ὅτι μᾶς σκώπτει.
- Ἐμπρός, κύριοι, ἀφήσατε τὸν θηριώδη αὐτὸν χαρακτῆρα! ἂν εἰξεύρατε πόσον ἄσχημοι εἴσθε μὲ τὰ γένειά σας ἅτινα πρὸ ἡμερῶν δὲν ἐπεμελήθητε, δὲν θὰ ἐδύνασθε νὰ κρατήσῃτε τὸν γέλωτα.

— Ἀλλὰ ποῦ σ' τὸν διάβολον εἶμεθα ἐδῶ, εἶπεν ὁ Ὄβιδιος, εὐτινος ὁ θυμὸς κατεπραυῖνθῃ ἀπὸ τὴν θέαν τῆς τραπέζης.

— Ποῦ εἴσθε, Κύριοι; ἐξακοσίας Λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων, τριακοσίας ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν, καὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα βέρστια ἀπὸ τὰ πλῆθη τῶν Καλμούκων.

— Καὶ δυνάμεθα νὰ σᾶς ἐρωτήσωμεν, κύριε, τί δηλοῖ ἡ ἐκτεταμένη αὕτη ἀστεϊότης;

— Πρῶτον ἂς ἀρχίσωμεν τὸ δεῖπνον καὶ ἐπειτα συνομιλοῦμεν περὶ τούτου.

— Κύριοι καὶ δυστυχεῖς συναδέλφοί μου, ἀνέκραξεν ὁ Γιλβέρτης, κηρύττω τὸν Πρίγκιπα Παῦλον Ποκιλόφ ὡς τὸν ἀναιδέστερον τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἂς φάγωμεν πρῶτον, διότι δὲν θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴν δόλιον διαγωγὴν του πρὶν δειπνήσῃ.

Ἐδειπνησαν ἐν μέρει γελῶντες, ἐν μέρει ἀπειλοῦντες· ἔπειτα ὁ πρίγκιψ ζήτησας καὶ ἐπιτυχῶν μεγάλην σιωπὴν, ἤρχισεν ὡς ἐξῆς.

— Φίλοι μου...

— Ὄχι! δὰ..... ἐν τούτοις λέγω....

— Φίλοι μου, χρεωστεῖτε νὰ μὲ εὐχαριστήσῃτε καὶ ἀσπασθῆτε τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν μου! Ἀπὸ τὴν τελευταίαν εἰς Παρισίους συναναστροφὴν ἐν καιρῷ τοῦ δεῖπνου μᾶς ἔμαθον ὅτι ἡ μόνη ἐπιθυμία ὄλων ὑμῶν εἶναι πῶς νὰ διαβῆτε ταχέως ἐν ἔτος. Εὐχαριστήσατέ με λοιπὸν, κύριοι, διότι θὰ σᾶς παρέξω τὸν τρόπον νὰ ζήσῃτε τὸ μικρὸν τοῦτο ἔτος χωρὶς νὰ βαρυνθῆτε. Σᾶς εἶπον ὅτι πρὸ τινων ἐτῶν ἄφησα τὴν Ῥωσσίαν μου ἐπλεγόμην νὰ τὴν ἐπανιδῶ· δὲν σᾶς εἶπα ὅμως καὶ τὰ αἴτια τὰ προσκαλοῦντά με εἰς τὴν πατρίδα μου. Εἶμαι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τὴν διοίκησίν μου νὰ κάμω ἀκριθῆ λογαριασμὸν τῆς ἐνεστάσης καταστάσεως τῶν καλμούκων, μέλλω λοιπὸν νὰ συζήσω μετ' αὐτῶν μίαν δωδεκάδα μηνῶν· καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον λογαριάζω νὰ διασκεδάσω ὄχι πέραν τοῦ δέοντος, ἐστοχάσθην ὁ χωρισμὸς μᾶς θὰ ἦναι λυπηρὸς. Μὲ ἔμεινε λοιπὸν νὰ νικήσω τοὺς δισταγμούς σας, διότι δὲν ἐμελλε δῆθεν ὁ μὲν ν' ἀφήσῃ τὴν ἀρραβωνιστικὴν του, ὁ δὲ τὰς γραφίδας του, καὶ ὁ ἄλλος τὸ Παρισίον του. Ἰποθέτων ὅμως ὅτι καὶ ἂν τούτους ἐνίκων ἠθέλατε ἴσως ἐπιθυμήσει νὰ ἀσπασθῆτε τὰ παρ' ὑμῶν ἐγκαταλειπόμενα εἰς Παρισίους προσφιλῆ ἀντικείμενα, ὅτι ἐγὼ δὲν ἐδυνάμην ν' ἀργήσω οὐτε ἡμέραν· ἐνῶ λοιπὸν σεῖς κατεπίνετε τοὺς οἶνους τῆς Ἰσπανίας, σᾶς ἄφησα ἐπὶ στιγμᾶς τινας, καὶ ἔδωσα τὰς διαταγὰς μου, ἐπανελθὼν δὲ σᾶς προσέφερα οἶνους χημικῶς ἐσκευασμένους· τοῦτο, κατ' ἀρχὰς σᾶς ἐπροξένησεν ὑπνον βαθύτατον, ἔπειτα κατὰ τὸ διάστημα εἴκοσιν ἡμερῶν νάρκωσιν ἀσθενεστάτην, ἣτις σᾶς παρέδιδεν ἄκοντας εἰς τοὺς σκοπούς μου· σᾶς ἔκλεισα εἰς ταχυδρομικὴν ἄμαξαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας, ἐλπίζω, εἴχετε ἀφθονίαν τροφῶν. Πρὸ δύο μόνον ἡμερῶν ἐθεραπεύθητε καὶ συνήλθετε εἰς ἑαυτούς· ἀλλὰ καὶ πρὸ δύο ἡμερῶν ὑπερανθρωπίνους δυνάμεις κατέβαλον ὅπως σᾶς κρατῶσιν ἐντὸς τοῦ κλωθίου σας. Μὴ μᾶς ἐγκαταλείπετε λοιπὸν, καὶ μετὰ δέκα μῆνας σᾶς ἐπαναφέρω εἰς Παρισίους. Ἐν τούτοις, ὅστις ἐξ ὑμῶν ἐπιθυμεῖ πολὺ τὴν πρωτεύουσάν του (ὅ,τι δύναμαι νὰ πράξω ἔλω τὸ, πράξει εὐχαρίστως), εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀναχωρήσῃ· καὶ καλλίτερα μάλιστα δι' αὐτὸν, διότι θὰ τῷ χαρίσω τὴν ταχυδρομικὴν μου ἄμαξαν, ἣτις θὰ τῷ χρησιμεύῃ ὡς αἰδίων ἐνθύμημα τοῦ ταξιδείου μας.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ Ῥαφαήλ, θὰ ᾔμαι πολὺ τρελλός, ἂν ἐπιστρέψω εἰς τὸ πεζὸν Παρίσιον, διότι εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας πρέπει νὰ βασιλεύῃ ἀγρία ποίησις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θέλω νὰ ἐμπνευσθῶ.

— Ὁ Ζωγράφος παντοῦ εὐχαριστεῖται, εἶναι ὁ ἐραστὴς τῆς φύσεως, τὸ πᾶν δηλοῦται ὑπὸ τὴν γραφίδα του, καὶ ἐγὼ μένω.

— Ἄχ! φίλοι μου, ἀγαπᾶ πολὺ τὴν Βλανδίνην μου ἄλλὰ, μὰ τὴν πίστιν μου! ἐντὸς ὀλίγου θὰ γείνη ἐδική μου, καὶ ἐπὶ πολὺν καιρὸν δὲν θὰ ἴδω τοὺς Καλμοῦκους. Μένω. Καὶ σὺ, Πρόσπερε;

— Καὶ ἐγὼ δὲν σας ἀφίνω.

— Αἱ! ἐμπρὸς λοιπόν! εὐγε, κύριοι! Βλέπετε ὅτι πρέπει νὰ ἐννοώμεθα, διότι ἂν μὲ ἐφονεύετε, τί ὄφελος; ἐμπρὸς λοιπόν, ἐμπρὸς, ζήτω! δὲν θὰ χωρισθῶμεν. Αὐριον θὰ ἀρχίσωμεν τὰς ἐκδρομάς μας, τὴν δ' ἐσπέραν ταύτην ζήτω ἢ εὐθυμία!

Τὴν ἐπαύριον, οἱ πέντε νέοι διευθύνθησαν εἰς τὰς Καλμοουκίκας καλύβας· ἀλλ' ἐπτά βέρβια ἀπὸ τὴν Σαρέφαν ἔσταμάτησαν διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν πηγὴν, ἣτις φέρει τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ταύτης.

Ἡ κρήνη τῆς Σαρέφας κεῖται εἰς θέσιν γραφικωτάτην· πεδιάς ἀπέραντος ἐκτείνεται ὑπὸ ἄλυσιν λόφων· ἐκεῖθεν ἐν ἀπόπτῳ φαίνεται μέρος ῥέον τοῦ Βόλγα. Εἰς ἀπόστασιν δώδεκα βερστῶν βλέπει τις τὸ φρούριον τῆς Ἰαρίτσας ἐπὶ τοῦ Βόλγα. Οἱ ῥύακες, οἵτινες εἰλίσσοντο περὶ τὸ κατωφερὲς τοῦ ὄρους σκιαζόνται ἀπὸ ἀγρίας μηλέας, πετελέας, δρύς καὶ ἄλλα δένδρα.

Ἡ πηγὴ, ἣτις μεταβιβάζει τὸ νερόν της εἰς τὴν βρύσιν, εἶναι ἄφθονος· περικυκλοῦται ἀπὸ ἐξ ἄλλας πηγᾶς, ἐξ ὧν κυκλῆδον ἀναπηδᾷ τὸ ὕδωρ. Πλείστοι δοκιμαί εἶρον ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα δὲν εἶναι κατώτερα τῶν τοῦ Καρολσβάδου ὡς πρὸς τὰς μεταλλικὰς ιδιότητας· ἐν τούτοις πρὸ πολλῶν ἐτῶν αἱ περιοδεῖται εἰς τὴν πηγὴν τῆς Σαρέφας ἐγέναν σπανιόταται. Πολλὰ αἰτίαι ἠνάγκασαν τοὺς ξένους νὰ υποπέσωσιν εἰς τὴν λήθην ταύτην· κατ' ἀρχὰς ἡ δυσκολία τῆς μεταβάσεώς των ἐπὶ ἐπτά βέρβια ἀπὸ τὴν Σαρέφαν, ἔπειτα καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς πηγῆς τοῦ Καυκάσου. Ἄλλως, οἱ Ῥώσσοι, ἐν γένει, καταφρονοῦν ὅ,τι παρέχει ἡ χώρα των. Καὶ τέλος ἡ ἰσχυροτέρα ἐνδειξις τῆς ἀγαθότητος τῆς πηγῆς ταύτης εἶναι ὅτι ἀρύνονται ὅλοι οἱ κάτοικοι τὸ ὕδωρ τῶν.

Ἀφήσασα τὰ δένδρα, ἅτινα περικυκλοῦν τὴν Σαρέφαν, ἡ μικρὰ συνοδεία τῶν ὁδοιπόρων εὐρέθη μετ' ὀλίγον ἐν τῷ μέσῳ ἀπέραντου πεδιάδος, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν παρετῆρει ἄλλο, ἢ γλαυκὸν οὐρανὸν καὶ γῆν πρασίνην.

Δυνάμεθα νὰ συγκρίνωμεν τὸ χωρίον τῶν Καλμοῦκων πρὸς εὐρύχωρον θάλασσαν. Φαντασθῆτε ἑκτασιν τετρακοσίων βερστῶν εἰς τὴν ὁποίαν μόλις περὶ τὰ χεῖλη τιων ποταμῶν διακρίνεται μικρὸς

ἀριθμὸς κατοικιῶν. Ἡ ἀπέραντος αὕτη κοιλάς εἶναι ὅλως ἐστερημένη δένδρων· παῦ καὶ ποῦ φαίνονται τινα δενδρύλλια, λοφίσκοι καὶ βάλτοι. Ὁ νομὰς Καλμοῦκος, χωρὶς νὰ παρατηρῆ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος τῆς ὁδοῦ καὶ μάλιστα χωρὶς μεγάλης προσοχῆς, ὀδηγεῖ τοὺς ἵππους καὶ τὰς καμήλους του εἰς διάστημα ἑκατὸν βερστῶν ὡς ὁ προωρὸς τὴν ναῦν του.

Ὅτε διεσπέρων τὴν πεδιάδα, πολυλογούντες περὶ χαρῶς διὰ τὰ ἄγνωστα πράγματα, ἅτινα κατὰ πρῶτον ἐπληττον τοὺς ὀφθαλμούς των, ὁ πρίγκιψ λέγει πρὸς τοὺς συντρόφους του.

Ἀγνοεῖτε βεβαίως, κύριοι, τὴν πρωτότυπον σημασίαν τῆς λέξεως Καλμοῦκος; ἀκούσατέ με καὶ θὰ τὴν μάθετε. Οἱ Καλμοῦκοι ὠνομάζοντο τὸ πρῶτον *Eulentes*, ἀλλὰ τὸ ὄνομα τοῦτο κατέστη τόσον ἄχρηστον εἰς αὐτοὺς, ὥστε μόνον οἱ σοφοὶ ἔκτοτε τὸ ἐγνώριζον. Καλοῦν ἑαυτοὺς Καλμοῦκους, διότι δὲν δύνανται ἀλλέως νὰ προσφέρωσι, καὶ ὁ Στραυχλεβέργγιος παράγει τὴν λέξιν ταύτην ἀπὸ τὴν ταρταρορωσσικὴν *καλβάρ* (κεκρύφαλος). Διατί; διότι οἱ Καλμοῦκοι φέρουν κεκρύφαλον. Ἄλλ' οἱ Τάρταροι καὶ πλείστοι ἄλλοι φέρουν τοιοῦτους. Προτιμότερον ἴσως νὰ παρήχηται ἡ λέξις αὕτη ἀπὸ τὸ *καλιμάκ*. Ὁ ἴδιος Ἀβούλχασης ἐπιβεβαιῶσι τὴν γνώμη μου ὀνομάζων αὐτοὺς *καλιμάκ*, ὅπερ ταταριστὶ σημαίνει ἄπιστον. Ποίαν τῶν δύο τούτων σημασίαν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν; ὅλοι ἐνασμενίζονται εἰς τὴν τελευταίαν καὶ ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι τὴν ἐξηγοῦν, εὐρίσκουν ὅτι ἀπὸ τὸν διαμελισμὸν τοῦ λαοῦ τούτου μετὰ τοὺς γείτονας λαοὺς, οὗτος διεφύλαξε τὴν ἀρχαίαν ἔδραν καὶ ἐδέχθη τὸ ὄνομα Καλιμάκ ἢ Καλμοῦκος. Ἡ γνώμη αὕτη φαίνεται ὅτι στηρίζεται ἐπὶ ἀρχαίων μογγολικῶν βιβλίων, ὅπου γίνεται μνεῖα περὶ μεγάλης φυλῆς Καλμοῦκων, τῆς ὁποίας μέρος μὲν ἐπαγίωθη εἰς τὴν καθαυτὴν ἔδραν εἰς τὰ περιχώρα τοῦ Θιβέτου, μέρος δὲ ἐγκατέλειψε τὸ πρῶτον, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἀνατολήν, ὅπου συνεμίχθη μετὰ ἄλλους λαοὺς πλησιοχώρους τοῦ Καυκάσου.

Τελειόνων ὁ πρίγκιψ τὴν ὁμιλίαν του, ἐπέδειξεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς του Καλμοῦκον τινὰ, ὅστις καθήμενος ἐπὶ ὠραιότατου ἵππου, ἐπροχώρει πρὸς τὸ μέρος των μετὰ μεγίστης ταχύτητος· ὅτε δὲ ἐπλησίασε,

— Προσέξατε, κύριοι, εἶπεν ὁ πρίγκιψ ἰδοὺ ὠραιότατος τύπος τῆς φυλῆς τὴν ὁποίαν μέλλομεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν· ἰδοὺ τῶντι γνήσιοι Καλμοῦκοι.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ὅβιδιος, ὁ ἄνθρωπος οὗτος, οὐτινος ὁ ἥλιος τὴν στιγμὴν ταύτην φωτίζει ἀρκούντως τὴν κεφαλὴν, εἶναι καταγωγῆς Μογγολικῆς, γενεὰ ἀνθρώπων κατεχόντων σχεδὸν ἅπασαν τὴν ἀνατολήν καὶ μέρος τῆς δύσεως εἰς τὴν Ἀσίαν. Ναί εἰς αὐτὴν ἀνήκει τὸ χρῶμα εἶναι φαῖον καὶ κίτρινον βαθύ, τὰ μαλλία μαῦρα καὶ ἀραιὰ, τὸ πρόσωπον συμπεπιεσμένον, εὐρὸν κατὰ τὰ μῆλα, εὐθὺ τρεχᾶ

τὸν πώγωνα, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀποκεχωρισμένοι, ἢ ρίσι ὀλίγον ἐξέχουσα, τὰ ὠτα μέγιστα καὶ κρεμάμενα, αἱ σιαγόνες προέχουσαι, ἢ κεφαλὴ τετράπλευρος. Τῆς μορφῆς ταύτης ὁ εὐθὺς πώγων, αἱ προέχουσαι σιαγόνες, ἦσαν σαφέστατα χαρακτηριστικὰ κακεντρεχείας, ἂν οἱ κεχωρισμένοι ὀφθαλμοὶ καὶ τὰ εὐρέα μῆλα δὲν ἐδήλουν τὸ ἐναντίον. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀνθρώπων ἔχει τελευταῖον, τὸ συνηθέστερον πάντων, τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ κρανίου ἰσχυρῶς ἀνεπτυγμένον, ὅπερ δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ὡς κοινὴ ἔνδειξις εὐλαβείας, οἱ δὲ λαοὶ οὗτοι εἶναι εἰδωλολάτραι.

Ὁ Καλμοῦκος ἐπλησίασε μέχρις αὐτῶν. Ὁ Ποκιλόφ τῷ ἔνευσε καὶ ἐσταμάτησε τὸν ἵππον τοῦ ὁ Τάρταρος ἐσταμάτησε τὸν ἰδικόν του, τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραξάν καὶ οἱ τέσσαρες Γάλλοι, ἀλλ' ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ πρίγκιπος, ὅστις ὠμίλει τὸν Καλμοῦκον μὲ γλῶσσαν τραχεῖαν καὶ λαρυγγώδη μετ' ὀλίγον εἶδον τὸν Ποκιλόφ τιθέμενον εἰς κίνησιν, τὸν Τάρταρον εἰς τὰ πλάγιά του, καὶ τὸν ἤκουσαν κρᾶζοντα.

— Φίλοι μου! ἔχομεν ὁδηγόν· ἰδοὺ ὁ Οὐβαχίς ὅστις θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς τοιοῦτος· ἐτακτοποιήσαμεν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ τῇ ἀληθείᾳ θὰ μᾶς ἦναι ὠφελιμότετος, διότι καὶ τώρα μᾶς λέγει ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν πλέον μεμακρυσμένην ὁδὸν ἀπὸ τὰς κατοικίας τῶν ἀδελφῶν του· ἄς τὸν ἀφήσωμεν νὰ μᾶς ὁδηγῆ.

Ὁ Καλμοῦκος ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς συνοδείας καὶ τὴν ὠδήγησε τόσον καλῶς, ὥστε πρὸς τὸ ἐσπέρας εὐρέθη ἀπέναντι πλήθους καλυθῶν ἐκτισμένων ἐπὶ πλατέος βύακος.

— Κύριοι! Κύριοι, εἶπεν ὁ Βαφαῆλ, σὰς παρακαλῶ νὰ σταματήσωμεν μίαν στιγμὴν· ἀφήσατέ με νὰ θεωρήσω ὀλίγον τὴν πόλιν τοῦ νομάδος τούτου λαοῦ, ὅλας τὰς καλύβας ταύτας, αἵτινες μοὶ ἐνθυμίζουσι τὰς κατοικίας τῶν τρωγλοδυτῶν· ἢ θεὰ αὕτη μὲ ἀρέσκει μᾶλλον τῆς ὁδοῦ Ρίσεχελιέ! ἔχουσι θεὰν παράδοξον πλὴν ὠραίαν.

Ὁ Γιλβέρτης ἐσταμάτησεν, ὡσαύτως, καὶ ἐπὶ λευκώματος εἰσέτι καινοῦ ἐσχίαγράφησε τὴν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἀγροίκον, ἐὰν μοὶ συγχωρῆται ἢ λέξις, εἰκόνα.

— Ὦχ! ὦχ! εἶπεν ὁ Ὀβιδίος, ἰδοὺ, μὰ τὴν πίστιν μου, ἵπποι μεγάλης ἀξίας.

Ὁ Πρόσπερος καταπεληγμένος δι' ὅσα ἔβλεπε, περιέφερε τὰ βλέμματά του ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ φίλου του εἰς τὰς καλύβας, καὶ ἐπανελάμβανε μὲ ὀλίγην ἀθυμίαν.

— Ἀλλὰ θὰ εἰποῦν τῇ ἀληθείᾳ ὅτι εἶναι εὐχαριστήμενοι, ὅτι διεσκέδασαν! πότε λοιπὸν θὰ διασκεδάσω κ' ἐγὼ ὀλίγον;

Ἡ καλύβη τοῦ Καλμοῦκου ὁμοιάζει μεγάλην στρογγύλην τρίπαιδα, στηριζομένη ἐπὶ πέντε ξυλίνων κυλίνδρων τριῶν ἕως τεσσάρων ποδῶν τὸ ὕψος, ἢ περιφέρειαι τῆς ὁποίας εἶναι ἕξ ἕως ὀκτῶ πηχῶν. Ἡ ξυλικὴ συνίσταται, πρὸς τὰ κάτω, ἀπὸ εἰδὸς τι ξυλίνων δρυφράκτων· πρὸς

τὰ ἄνω ἀπὸ συνάθροισιν πολλῶν πασσάλων τοποθετημένων λοξῶς καὶ συνηρμοσμένων εἰς τὴν κορυφὴν ὡς στέφανος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι προσκεκολλημένοι. Ἐξώθεν αἱ καλύβαι αὗται εἶναι κεκαλυμμέναι ἀπὸ εἰδὸς τι ποταποῦ τάπητος παχυτάτου, κατεσκευασμένου ἀπὸ τρίχα καμήλου ὃν διὰ πολλῶν δεσμιῶν προσράπτουσιν. Ὅταν δ' ἀνάπτωσι κηρὸν εὐχαριστοῦνται νὰ ὑψώσωσι τὸ πῖλινον κάλυμμα ὅπερ εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ στεφάνου, ὅπως ἀφίνωσιν ἐλευθέραν τὴν δίοδον εἰς τὸν καπνόν.

Πρέπει νὰ ἴδῃ τις τοιοῦτου εἴδους καλύβας ὅπως λάβῃ ἰδέαν ἀκριβῆ τῆς διαγραφῆς των. Ἄντήχουν εἰς τὴν βροχὴν καὶ εἰς τὰς τρομερωτέρας θυέλλας. Τὸν χειμῶνα παρέχουν πολλὴν θερμότητα καὶ τὸ καλοκαίριον ἀποκρούουσι ἐπιτυχέστερον τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου ἢ αἱ ἡμέτεραι σκηναί, αἱ ἀπὸ ὀθόνην κατεσκευασμένα πρὸς χρῆσιν τῶν στρατευμάτων. Ἡ διαμονὴ τῶν νομάδων Καλμοῦκων δὲν ἐπεκτείνεται πλεῖστον ἐβδομάδος εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, οὐδὲν δὲ ἀρμολιότερον τῶν καλυθῶν τούτων ἠδύνατο νὰ ἐφεύρωσι διὰ τὸν νομάδα αὐτὸν βίον των, διότι ἐπιβιβάζουσι αὐτὰς καὶ τὰς μεταφέρουσι ἐπὶ τῶν καμήλων των.

Αἱ καλμοικαὶ καλύβαι, αἱ ἀνήκουσαι εἰς τι πλῆθος, ἢ εἰς τινα ὑποδιαιρέσιν τοῦ νομάδος τούτου λαοῦ, εἶναι ἀρκετὰ ἀπομεμακρυσμένα ἀλλήλων ὅπως εὐχερέστερον προμηθεύωνται θέσεις καταλλήλους διὰ τὰς πολυαριθμοὺς ἀγέλας των. Τὰ πρωτεύοντα τμήματα εἰς πᾶσαν συμμορίαν εἶναι τὸ τοῦ πρίγκιπος, τὸ τῶν ἱερέων καὶ τὸ τῆς ἀγορᾶς, ἦτις, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Καλμοῦκων, ὡς καὶ εἰς τὴν τῶν Ρώσων καὶ Ταρτάρων, λέγεται *παζάριον*. Πέριξ τῶν τριῶν τούτων τμημάτων εὐρίσκονται αἱ κοιναὶ καλύβαι, αἵτινες κατ' οὐδὲν διαφέρουσιν ἄλλο ἀπὸ τὰς τῶν ἐπισήμων, πλὴν ὅτι εἶναι μικρότεραι, εὐτελέστεραι καὶ ὀλίγον ἐλαφρότεραι.

Συνδιάλεκτις ἀξία περιγραφῆς.

Ὁ ἀγαλματοποιός.

Οἱ ὀδοιπόροι εἰσῆλθον, μετὰ τινος ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των, εἰς καλύβην, ἔνθα εὐρίσκετο ὁ πρίγκιψ, χρησιμεύουσαν εἰς δικαστήριον· ἢ ἐπιτυχία αὕτη τοῦ νὰ τὸν πλησιάσωσιν ἦτον ἀπαραίτητος ἵνα κερδίσωσι τὴν εὐνοίαν του, καθ' ὃν καιρὸν ἐμελλον νὰ ἦναι εἰς τὰ κράτη του, ἄλλως τε εἶχον εὐκαιρίαν νὰ σπουδάσωσι τὰ ἔθη τῶν Καλμοῦκων καθ' ὅλας τὰς ποικιλίας καὶ διαφοράς των· καὶ οἱ Παρισινοὶ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μὴ χάσωσι τὸ παραμικρόν. Εὗρον λοιπὸν τὸν πρίγκιπα καθήμενον κατὰ τὸ ἔθος διπλοπόδι ἀντικρῆ τῆς θύρας· οἱ δὲ δύο πρωτότοκοι υἱοὶ του ἐκάθηνον δεξιόθεν αὐτοῦ, ἔχοντες ἐμπροσθέν των πινάκια ξύλινα πλήρη κρεάτων.

Ἰπέδειξαν εἰς τοὺς ὀδοιπόρους, ἐν μιᾷ γωνίᾳ τῆς καλύβης, προσκεφάλαια, γεύοντες αὐτοῖς,

νά καθήσωνιν. Ἰπήκουσαν καὶ τότε ἤρχισεν ἐκτεταμένη συνδιάλεξις μεταξύ Ποικιλῶφ καὶ τοῦ Χάν (ἡγεμόνος) εἰς γλῶσσαν Καλμουκικὴν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁμιλίας, εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰκις ἐνομίσαν οἱ ὁδοιπόροι, ὅτι περὶ αὐτῶν ὠμίλου, ἠδυνήθησαν νὰ παρατηρήσουν ἀνέτως τὴν κατοικίαν καὶ τοὺς οἰκοῦντας.

Ὁ πρίγκιψ Καλμουκὸς τοῖς ἐφάνη ἔχων ἠλικίαν ὑπερβαίνουσαν τὰ τεσσαράκοντα ἔτη· ἡ φυσιογνωμία του ἦτον ὠραία, ἐφόρει ἔνδυμα ἐκ μετὰξῆς, καὶ ἐκράτει εἰς χεῖρας κομβολόγιον. Ἐνῶ ὠμίλει μὲ τὸν Ποικιλῶφ, ἐφαίνετο ἐξακολουθῶν νοερῶς τὴν προσευχὴν του, κυλιῶν εἰς τοὺς δακτύλους του, μετὰ μεγίστης ταχύτητος, τοὺς κόκκους ὑφ' ὧν συνέκειτο τὸ κομβολόγιόν του. Εἰς τὴν καλύβην ὑπῆρχον δύο κιβώτια, μία μηχανὴ Καλμουκικὴ διὰ χρήματα καὶ μέγας πάσσαλος ἐμπηγμένος εἰς τὴν γῆν, κεκοσμημένος μὲ βραχεῖς κλάδους, ὅπως κρεμῶσιν ἐπὶ τούτου τοὺς κεκρυφάλους των. Ἐπὶ τραπέζης ἐχούσης εἶδος βωμοῦ, ἔβλεπέ τις πολλὰ ποτήρια ὅμοια, ἐπάνω τῶν ὁποίων ἐκρέμαντο πολλὰ εἰκόνες θεῶν. Ἄντικρυ τῆς τραπέζης ταύτης, ἡ πριγκιπέσσα ἐκάθητο ἐπὶ θρονίου μεταξίνου· ἱερεῖς δὲ τὴν περιεκύκλουν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς συνδιαλέξεως, εἶχον φέρει τὸ τέιον εἰς μεγίστον σιδήρειον ἀγγεῖον τὸ ὁποῖον ἐτοποθέτησαν εἰς ξύλινον τρίποδα. Ὅταν τὸ σημεῖον ἐδόθη, οἱ γελοῦργοι, ἢ οἱ ἱερεῖς οἵτινες ἦσαν παρόντες, ἐξέβαλον τὸ πανίον ὅπερ ἐκάλυπτε τὰ ποτήριά των καὶ τὸ τέιον, καὶ ἀφοῦ προσέφερον τὸ πρῶτον ποτήριον εἰς τοὺς Θεοὺς, ἐγέμισαν ἔπειτα τὰ τῶν ἱερέων, τῆς πριγκιπέσσης καὶ ἐφεξῆς ἔπειτα, πρὶν τὸ γευθῶσιν, ἕκαστος εἶπε σύντομον προσευχὴν· οἱ Γάλλοι μας ἔκλινον τὰς κεφαλὰς ὅπως μὴ παροργίσωσι τὴν θεότητα.

Ὅτε ἔλαβον τὸ τέιον, ἕκαστος ἀπεσύρθη σιωπηλῶς. Οὕτως ἐτελείωσεν ἡ ἐπίσημος παρουσίασις τῶν ὁδοιπόρων εἰς τὸν πρίγκιπα.

Τὸ τέιον εἶναι πολὺ ὠφέλιμον εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ταρτάρων· δυσκόλως δὲ χωρίζονται αὐτοῦ. Ἐτερον ποτὸν, τοῦ ὁποίου κάμνουσι μεγίστην χρῆσιν, εἶναι τὸ τσιχάρ, γάλα ἵππου, ὅπερ ἄκρατον ἔχει τι μεθυστικόν· πρὸ πάντων δὲ οἱ ἱερεῖς τὸ πίνουσι εἰς μεγάλην ποσότητα. Ἀλλὰ τὸ σύνθηος ποτὸν εἶναι ὕδωρ λακκαῖον ἢ λιμναῖον, τὴν γεῦσιν δὲ τούτου οἱ Παρισίνοί μας εὔρον ἀηδεστάτην. Ἡ συνήθης τροφή σύγκειται ἀπὸ κρέας βόειον, ἀπὸ πρόβατα καὶ ἵππους, ἄτινα ἐλόκληρα ἀφίνουσι ἐπὶ θημωνιάς ἀνθράκων, ἢ βράζουσιν εἰς ὑπερμεγέθεις λέβητας.

Ἄν πρέπη νὰ κρίνη τις μίαν πίστιν ἀπὸ τὰς πράξεις τῶν ὑπηρετῶν τῆς, θὰ λάβῃ κακὴν ἰδέαν περὶ τῆς τῶν Καλμουκῶν. Οἱ ἱερεῖς των ἦσαν ἀνθρωποὶ τοὺς ὁποίους οἱ πέντε φίλοι παρωμοίασαν μᾶλλον εἰς τὰ ζῶα διὰ τὴν ἀδδηπραγίαν των. Ἐπὶ οὖν δὲ ἀναλόγως.

Ἡ πίστις τῶν λαῶν τούτων εἶναι κλάδος ἐλαχιστος τοῦ Ἰσλαμισμού· τὸ πλῆθος τῶν θεῶν των

εἶναι ἀξιοσημείωτος, ἢ δὲ λατρεία των δὲν εἶναι ὠρισμένη.

Οἱ ἱερεῖς τῶν Καλμουκῶν εἶναι διηρημένοι εἰς τρεῖς κλάσεις. Ἡ κατωτέρα σύγκειται ἀπὸ ἐκκλησιαστικούς νέους καλουμένους *μάντρες*, ἡ μεσαία περιλαμβάνει τὴν ἔνωσιν τῶν ἱερέων διὰ τῆς κατωτέρας τάξεως καὶ καλεῖται *γετζούλ* καὶ ἡ ἀνωτέρα σύγκειται ἀπὸ τοὺς *γκελούγγους*. Ἐκτὸς τούτων, ἐκάστη τάξις κατέχει ἀκόμη καὶ ἓνα ἱερεῖα ἀπὸ βαθυμίδα ἐπισημοτέρων καὶ τὸν ὀνομάζει *λάμα*. Αἱ ἐορταὶ τῆς πίστεως ταύτης εἶναι πολυαριθμόταται. Μία τῶν ἐπισημοτέρων εἶναι ἡ τοῦ *οὔρου*, τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους ἐορταζομένη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ὁ *λάμας* χειροτονεῖ τοὺς νέους ἱερεῖς. Δὲν νυμφεύονται ποσῶς, ἀλλ' ἂν δὲν ἔχωσι σέβας πρὸς τοὺς ἄλλους ἱερεῖς, δύνανται νὰ λάβωσι μίαν παλλακίδα, καὶ τότε πορεύονται εἰς ἀπομεικρυσμένον τόπον, ὅπου μετέρχονται τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν οἰωνοσκοπίαν.

Ἡ θέσις ἐπὶ τῆς ὁποίας αἱ καλύβαι τῶν ἱερέων εἶναι τεταγμέναι καὶ ἥτις ὀνομάζεται *χουροῦλ* κεῖται πλησίον τοῦ *Οεργκεῦ*, ὅπου τὰ ἀνάκτορα τοῦ πρίγκιπος. Αὗται κεῖνται ἀποκεχωρισμέναι ἀλλήλων εἰς ὠρισμένην ἀπόστασιν, καὶ διαγράφουν κατὰ τὸ φθινόπωρον ὅπου εὐρισκόμεθα, ὡοειδῆ γραμμὴν ἥτις εἰς τὸ χουροῦλ φαίνεται ἀπέχουσα δύο βέρσιαι. Ἡ δὲ προσευχὴ γίνεται εἰς τὸ ἐνδότερον κενὸν μέρος, ὅπου φαίνονται καλύβαι ἀρμόδιαι εἰς τοῦτο.

Ὅτε ἐπετράπη εἰς τοὺς ὁδοιπόρους νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν καλύβην τοῦ *λάμα*, εὔρον ἐκεῖ μέγαν ἀριθμὸν ἱερέων τελούντων πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Βορρῆαν μουσικὴν μονοτονόατην, εἰς δὲ τῶν ἐπισημοτέρων ἱερέων, ἰστάμενος ἀριστερότερον τοῦ βωμοῦ, ἐφαίνετο διευθύνων τὴν συμφωνίαν ταύτην διὰ μικροῦ κώδωνος, ὃν ἐκράτει εἰς χεῖρας. Οἱ ἄλλοι ἱερεῖς εἶχον διάφορα ὄργανα, ἄτινα ὠνόμαζον, τὸ βουρέ, τὸ βισχκάρ, τὸ κενγχεργαί, τὸ γανγδούγγ, καὶ τὸ τσιλάνγ.

Φαντασθῆτε ὅποιος ἦχος παράγεται ὅταν συγχρόνως εἰς ὅλας τὰς καλύβας κρούωσι τὰ ὄργανα ταῦτα. Κατὰ τὰς ἐορτὰς ἡ μουσικὴ αὕτη παινίζεται καθ' ἐκάστην εἰς ὠρισμένας τινὰς ὥρας τῆς πρωίας καὶ τῆς ἑσπέρας. Κατὰ τὰς παύσεις τῆς προσευχῆς προσφέρουν γάλα· οἱ ἴδιοι ἱερεῖς ἐξέρχονται ἵνα λάβωσιν αὐτὸ καὶ ἀναπαυθῶσι στιγμάς τινὰς. Ὁ πρίγκιψ Ποικιλῶφ καὶ οἱ φίλοι του, ὅπως φανῶσιν ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς, ἠναγκάσθησαν νὰ κενώσωσι τινὰ ποτήρια τοῦ ἀνουσίου τούτου ποτοῦ· ὡς ἀνταμοιβὴν δὲ, γηραιὸς τις γελοῦνγος τοὺς ὠδήγησεν ἐμπροσθεν βωμοῦ ἀνωθεν τοῦ ὁποίου ἐκρέμαντο αἱ εἰκόνες τῶν θεῶν του, καὶ ἐκεῖ ἀφοῦ τοὺς παρήγγειλε νὰ κρατῶσι τοὺς πῖλους των ἐμπροσθεν τοῦ στόματός των, μήπως ἡ ἀναπνοή των βεβηλώσῃ τὰς θεότητας, αὐτοπροαιρέτως ἠθέλησε νὰ τοῖς ὑπαγορεύσῃ τὰ ὀνόματά των. Τὰ πρῶτιστα ἦτο

Δρακδοχαμούρι, ὁ μεγαλύτερος τῶν θεῶν, ἔπειτα *Υ-αμάρ-Δάρς*, *Ὀκιν-Τέγγερέ*, *Τσαγαάμ*, *Δάρα-Ἐκέ*, *Νογορ-Δάρα Ἐκέ*, *Νοδορβέρ*, *Οὐσουκτοχι*, *Μαϊδάρι*, *Μανσουχάρι*, *Ἐρτικ-Κάρ*, καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη.

Αἱ εἰκόνας τῶν θεῶν τούτων συνήθως εἶναι ἐξωγραφισμέναι ἐπὶ ὀθόνης κιτρίνης. Ὁ Γιλβέρτης ἐξωγράφησεν ἐκ τούτων πολλὰς πρὸς μεγάλην τῶν πιστῶν εὐχαρίστησιν. Μεγάλως ὁμως τιμῶσι τοὺς ἄλλους θεούς. Τὰ χάλκινα ἀγάλματά των ἐχύθησαν εἰς τινα πόλιν τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσίας, τὰ ἐπέτυχον δὲ τόσον καλά, ὥστε ὁ Ὁβίδιος ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστήσεις του εἰς τοὺς γελλούγγους. Τέλος ἕτεροι θεοὶ ἔκειντο ἀπλῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τούτους οἱ ἴδιοι ἱερεῖς κατεσκευάζον ἢ ἐξύμονον μὲ ἐμπειρίαν ἀληθῶς ἀξιοπαρατήρητον.

Πολλάκις ὁ Πρόσπερος ἔγεινε μάρτυς τῆς κατασκευῆς ταύτης τῶν θεοτήτων ὁ δύστηνος νεανίας, ὁ ἐλπίζων ὅτι τὸ ταξίδειον τοῦτο ἔμελλε νὰ ἀποδιώξῃ τὴν αἰώνιον βαρυθυμίαν του, ἐβαρυνόμεν πάντοτε, καὶ βλέπων τὸν Γιλβέρτην, τὸν Ραφαήλ, τὸν Ὁβίδιον καὶ τὸν Παῦλον διάγοντας μὲ τὸν συνήθη ἐνθουσιασμόν των, κατηράτο τὴν τύχην ἧτις, ἂν ἐφαίνετο ὅτι τῷ ἔδωκε ὅλας τὰς εὐκολίας ὅπως ἦναι εὐτυχῆς, τὸν κατέστησε τόσον δυστυχῆ.

Ἐπῆλθεν ἡμέρα καθ' ἣν παρατηρῶν ἓνα μάντην ἐργαζόμενον εἰς τινα εἰκόνα τοῦ θεοῦ *Μαϊδάρι*, ὁ βαρύνυμος Πρόσπερος ἐφαντάσθη νὰ μιμηθῇ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἱερέως· εὗρον οἱ δάκτυλοί του τὴν ἀργίλον προσφουεστέρην ἢ ὅσον τὴν ἐνόμιζε καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ κατώρθωσε νὰ τῇ δώσῃ μορφὴν ἀνθρωπίνην τελειοτέρην τῆς τοῦ μάντην εἰς τὸν *Μαϊδάρι* του.

Ὅτε οἱ σύντροφοι εἶδον τὸ ἔργον του, ἐσκώψαν τὸ γελοῖον αὐτοῦ, ἀλλ' εὐφυνῶς πῶς καὶ μὲ σκοπόν. Ὁ ἀρχάριος ἀγαλματοποιός, ὀλίγον πεπραχθεὶς, ἀπεφάσισε νὰ δαπανήσῃ περισσότερον καιρὸν καὶ νὰ ποιῆσῃ πρᾶγμα ὀλίγης ἐπικρίσεως ἀξίον. Ἡμέρας τινὰς ὕστερον, ἐπορεύθη εἰς τὴν καλύβην γέροντός τινος γελλούγγου, εἰς τὸν ὁποῖον τιμῶντες ἐνεπιστεύθησαν τὴν δημιουργίαν νέου ἀγάλματος τοῦ μεγάλου *Δρακδοχαμούρι*. Ἰπὸβάλλων εἰς τὴν κρίσιν ἐκείνου τὸ σχέδιον *Μαϊδάρι*, τῷ ἐζήτησε συμβουλὰς καὶ μαθήματα, λέγων εἰς αὐτὸν (κολακεῖν παντοδύναμον ἐπὶ τῶν ἱερέων τῶν Καλμούκων) ὅτι ἡ λαμιτικὴ πίστις τῷ ἐφαίνετο τόσον ἀξιοθαύμαστος, ὥστε θὰ νομισθῇ εὐτυχέστατος, ἂν ἠδύνατο νὰ κατασκευάσῃ εἰκόνας θεῶν ἀξίας ταύτης. Ὁ γέρον τὸτε ἔνθους γενόμενος, συγκατετέθη νὰ διδάξῃ τὸν Πρόσπερον ὅσα περὶ ἀγαλματοποιίας ὁ ἴδιος ἐγνώριζεν. Πάραυτα ὁ μαθητὴς ὠφελοῦμενος ἀπὸ τὰς διδασκαλίας καὶ τὰ ἀξιώματα ἅτινα τῷ ἐνέπνεον τὸ καλὸν ἠδυνήθη νὰ παρουσιάσῃ εἰς τοὺς φίλους του θεὸν κομψότατα δεδουλεμένον τῶρα ὁ Πρόσπερος ἐδέχθη

πλέον τὰς ἐμφυχώσεις τῶν φίλων καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ταύτην ἔπαυσεν ἡ ῥαθυμία του.

(ἀκολουθεῖ).

Ἡ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ.

Ἰνδικὸν διήγημα.

Ὁ Νέος κόσμος δὲν παριστάνει βεβαίως εἰς τὸν περιγητήν του, οὔτε πύργους ἐρήμους, οὔτε ναοὺς ἐρειπωμένους, δι' ὧν νὰ ποικίλλῃ τὰς τοποθεσίας του, ἔχει ὁμως τὰς ἀρχαιότητάς του. Γνωρίζω, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς, χώραν τινα, ἧτις μ' ἦτο πάντοτε προσφιλὴς ἕνεκα τῆς στενωτάτης σχέσεως αὐτῆς μετὰ τῆς ποιήσεως τοῦ παρελθόντος. Εὗρίσκετε ἐκεῖ ἔχνη τινα σπανιότατα τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς παρακμῆς τῶν ἰθαγενῶν Ἰνδῶν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀληθῶς ἦσαν δὲν ἦσαν ἢ ἄγριοί τινες, ἔχοντες ἐρυθρὸν καὶ ἐστιγματισμένον τὸ δέρμα, ἀλλ' ἡ ἱστορία των εἶναι ἀξία τοῦ θαυμασμοῦ μας καὶ τὸ πρόωρον αὐτῶν τέλος διεγείρει τὴν συμπάθειάν μας.

Τὸ μέρος, περὶ οὗ λέγω, εἶναι κοιλὰς τις γραφικωτάτη, ἧτις ἀνοίγεται ἀκριβῶς παρὰ τὰς εἰσβολὰς ἐνδὸς τῶν πολυαριθμῶν ἐκείνων ποταμῶν, οἵτινες, διατρέξαντες ἐντὸς τῶν ἐνδοτέρων ὀρέων, ὀρμῶσι, μετὰ μυρίας περιστροφὰς ἰσορροπίας καὶ ἀκάθεκτοι, πέραν τῶν τελευταίων βράχων καὶ φεύγουσιν ἔπειτα πρὸς τὸν αἰγιαλὸν ἐλευθεροὶ καὶ τακτικοὶ ἐν τῇ ῥοῇ των.

Ἡ ὠραία αὕτη καὶ χλοερὰ κοιλὰς ἦτο ἄλλοτε τὸ βασιλεῖον μιᾶς φυλῆς τῶν Ἐρυθροδέρμων, ἧτις ἔσβεσε καὶ ἀπώλετο κατ' ἄνδρα, μέχρι τοῦ τελευταίου. Παράδοξός τις ἱστορία συνδέεται μετὰ τῆς ὑπάρξεώς της. Οἱ θετικοὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν θέλουσι πιστεύσει αὐτὴν, ἀλλ' ἀδιάφορον! ἐγὼ θέλω τὴν διηγηθῆ ὅπως τὴν παρέλαβον παρὰ σοφοῦ τινος ἀκούσαντος αὐτὴν ἐπιτοπίως.

Οἱ κάτοικοι τῶν ἀκτῶν τούτων, ἔβλεπον, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ κατ' ἀόριστα διαλειμματα, ὅραμά τι ἐκτακτον. Ἐν ἡμέρᾳ ἀνεφέλω καὶ γαλιναίᾳ τοῦ φθινοπώρου, μικρὸν μετὰ μεσημβρίαν, ἀνέδυσεν αἴφνης, πρὸς ἀνατολὰς, νῆσός τις πλουσία τὴν χλόην καὶ τὴν βλάστησιν, ἧς δὲ τὰ δάση καὶ οἱ λόφοι ἔπλεον ἐν τῷ ἀπωτάτῳ ὀρίζοντι, ἐπὶ τῶν κυανῶν ὑδάτων τοῦ ὠκεανοῦ. Ὅποιον ἦν τὸ ἀληθὲς αἴτιον τοῦ φαινομένου τούτου; Ἦν ἄρα ἀποτέλεσμα τοῦ ἀντικατοπτρισμοῦ ἐκείνου, ἂν πολλὰκις εἶδον οἱ θαλασσοπόροι, καὶ ὅστις ἀνυψοῦ ἄχρι τῆς ὀράσεώς των ἀντικείμενα ἀπώτατα; Προήρχετο ἄρα ἐκ τῆς ἀντανάκλασεως ἐπὶ τοῦ κατόπτρου τῶν ὑδάτων, τῶν σκιῶν, αἵτινες κατήρχοντο ἐκ τῶν ὀρέων τῆς ἡπείρου; Ἄγνωστον. Ὅπως